RABHADH
Ní mór duit an páipéar seo a thabhairt ar ais le do fhreagarleabhar, nó caillfear marcanna.

Scrúduimhir an Iarrthóra
☞

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2016

STAIDÉAR GNÓ – ARDLEIBHÉAL – PÁIPÉAR I

DÉ MÁIRT 14 MEITHEAMH 2016 – MAIDIN 9.30 – 12.00

ROINN A

(80 marc)

- Tá 4 mharc ag gabháil le gach ceist i Roinn A.
- Freagair **GACH** ceist.
- Bronnfar marcanna ar obair, ar leagan amach agus ar chur i láthair, fóiliónna agus dátaí san áireamh de réir mar is cuí.
- Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
- Is ceadmhach áireamháin a úsáid.

ROINN A

(80 marc)

Freagair an 20 ceist ar fad. Tá 4 mharc ag gabháil le gach ceist.

---

1. Úsáidtear na ceannlitreacha seo a leanas sa Bhaincéireacht. Cad dó a seasann siad?

UMB (ATM)	
AC	
DD	

2. Ainmnigh comhlacht Stáit **amháin** a bhfuil baint aige le **gach ceann** de na gníomhartha seo a leanas:

CUMARSÁID	
IOMPAR	
TÁIRGEADH	

3. Líon isteach na **trí** bhosca bhána uimhrithe **(i)** go **(iii)** chun an sliocht as an gClár Comhardaithe thíos a chomhlánú:

Sliocht as Clár Comhardaithe ar an 31-12-2015			
Sócmhainní Seasta	**Costas**	**Dímheas**	**Glanluach Leabhar**
	€	€	€
Innealra	165,000	**(i)**	132,000
Foirgnimh	900,000	**(ii)**	846,000
	1,065,000	**(iii)**	978,000

4. Tá na figiúirí seo a leanas sna Cuntais Chríochnaitheacha ag cuideachta:

Stoc Tosaigh €32,000 **Costas Díolachán €624,000** **Stoc Deiridh €16,000**

Ríomhtar Láimhdeachas Stoic mar seo: $\frac{\text{Costas Díolachán}}{\text{Meánstoc}}$

Bain úsáid as na figiúirí thuas agus ríomh an Láimhdeachas Stoic.
Taispeáin do chuid oibre.

Freagra
uaire

Obair

5. Ainmnigh **dhá** cheannteideal i bPlean Gnó.

(i) ____________________

(ii) ____________________

6. Ar 1 Meitheamh 2016, dhíol R. Ó Catháin earraí ar €2,600 ar cairde le S. Mac Cárthaigh. Ní raibh CBL ar bith le híoc ar na hearraí seo.

Comhlánaigh **cuntais mhórleabhair R**. **Uí Chatháin** agus taispeáin ainmneacha na gcuntas agus na sonraí ábhartha, uimhrithe ó **(i)** go **(iv)**:

(i) Cuntas ____________

Dr Sr

Dáta	Sonraí	€	Dáta	Sonraí	€
2016 Meith. 1	**(ii)**	2,600			

(iii) Cuntas ____________

Dr Sr

Dáta	Sonraí	€	Dáta	Sonraí	€
			2016 Meith. 1	**(iv)**	2,600

7. Comhlánaigh **agus** comhardaigh an Cuntas Rialúcháin Creidiúnaithe ar an 31 Bealtaine 2016 ón eolas seo a leanas:

	€
Iarmhéid na gCreidiúnaithe ar an 1 Bealtaine 2016	6,100
Iomlán na gCeannachán ar cairde i mí na Bealtaine	5,900
Airgead tirim iomlán a íocadh le creidiúnaithe i mí na Bealtaine	5,500

Dr		**Cuntas Rialúcháin Creidiúnaithe**			Sr
Dáta	Sonraí	€	Dáta	Sonraí	€

NÓ (Formáid Mhalartach)

Cuntas Rialúcháin Creidiúnaithe				
Dáta	Sonraí	Dr	Sr	Iarmhéid
		€	€	€

8. Mínigh modh **amháin** chun drochfhiacha a laghdú i bhfiontar:

____

____

____

9. Cuir tic (✓) sna colúin chuí chun a thaispeáint cén áit sna cuntais chríochnaitheacha ba cheart na míreanna seo a leanas a iontráil ar an 31/12/2015:

	Cuntas Trádála	**Cuntas Brabúis agus Caillteanais**	**Clár Comhardaithe**
Fógraíocht			
Stoc (31/12/2015)			
Scairchaipiteal Eisithe			

10. Mínigh **dhá** dhualgas a bhíonn ar Stíobhard Ceardlainne in aon eagraíocht:

(i) ______________________________

____

(ii) ______________________________

____

11. (i) Iontráil na hiarmhéideanna seo a leanas i Leabhar Cúnta Ginearálta Taylor Teo. atá páirtchomhlánaithe:

1 Eanáir 2016	Foirgnimh	€211,100
	Féichiúnaithe	€44,800

(ii) Ríomh an Gnáth-Scairchaipiteal:

Taylor Teo. – Leabhar Cúnta Ginearálta				
Dáta	Sonraí	F	Dr	Sr
			€	€
	Ró-tharraingt Bhainc	LA_1		6,600
	Foirgnimh	MLG_1		
	Féichiúnaithe	MLF_1		
	Gnáth-Scairchaipiteal	MLG_2		
	Sócmhainní, Fiachais agus Scairchaipiteal Taylor Teo. ar an dáta seo.			

12. Mínigh an téarma **Saincheadúnas** mar a bhaineann sé le cúrsaí miondíola:

____

____

____

Tabhair sampla **amháin** de shaincheadúnas aithnidiúil:

____

13. Tá Aindí tagtha abhaile ó na Stáit Aontaithe agus $850 ina sheilbh aige. Téann sé go dtí a bhanc chun na dollair a mhalartú go euro agus feiceann sé na rátaí seo a leanas luaite:

AIRGEADRA	RÁTA DÍOLA	RÁTA CEANNAIGH
Dollar	1.045	1.120

Ríomh an méid iomlán euro a gheobhaidh Aindí ar a $850:
(Taispeáin do chuid oibre)

Freagra:
€

Obair:

14. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** chúis a n-ullmhaíonn feirmeoirí cuntais:

(i) ____

____

(ii) ____

____

15. (i) Bhí €9,800 ar an chostas maireachtála i dtír in 2014. In 2015, €9,996 a bhí air.

Ríomh an ráta boilscithe. (Taispeáin do chuid oibre.)

Freagra
%

Obair

(ii) In Éirinn, cad a thugtar ar thomhas oifigiúil an bhoilscithe?

____

16. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí a bhféadfadh gnólacht creidiúnacht custaiméara nua a mheas.

(i) ____

____

(ii) ____

____

17. I **gColún 1** tá liosta de Théarmaí Margaíochta. I **gColún 2** tá liosta ráiteas ar féidir iad a mheaitseáil leis na Téarmaí Margaíochta seo.

(*Tá ráiteas amháin ann nach mbaineann le ceann ar bith de na Téarmaí Margaíochta*.)

Téarmaí Margaíochta	**Ráitis**
1. Brandáil	**A.** Táirge, Praghas, Áit agus Cur Chun Cinn
2. Cumasc Margaíochta	**B.** Eolas a bhailiú ó agallaimh
3. Taighde Deisce	**C.** Comhartha, siombail nó ainm a úsáidtear chun idirdhealú idir tháirgí
	D. Eolas a bhailiú ó fhoinsí atá ann cheana féin

Cuir litir an ráitis atá ceart faoin uimhir ábhartha thíos agus meaitseáil an dá liosta:

1.	**2.**	**3.**

18. Iontráil an beart seo a leanas i Aischur Amach Saifír Teo.:
Ar an 9 Bealtaine 2016, chuir Saifír Teo. earraí €2,100 ar ais go dtí Gorm Teo. (Nóta Creidmheasa Uimh. 10). Ba é 23% an ráta CBL ar na hearraí seo.

Saifír Teo. – Leabhar Aischur Amach						
Dáta	Sonraí	Uimh. NC	F	Glan €	CBL €	Iomlán €

19. Líon na **trí** bhosca bhána atá uimhrithe **(i)** go **(iii)** chun an Cuntas Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais a chomhlánú ón eolas seo a leanas:

Scairchaipiteal Údaraithe	€740,000
Scairchaipiteal Eisithe	€600,000
Díbhinní íoctha	2%

Cuntas Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais don bhliain dár críoch 31-12-2015		
		€
Brabús Glan		**74,500**
Lúide Díbhinní		**(i)**
(ii)		**(iii)**

20. Sainaithin **trí earnáil** dhifriúla i ngeilleagar na hÉireann: Príomhúil, Tánaisteach agus Treasach/Séirbhísí a léirítear thíos. Scríobh do fhreagraí sna spásanna atá curtha ar fáil.

		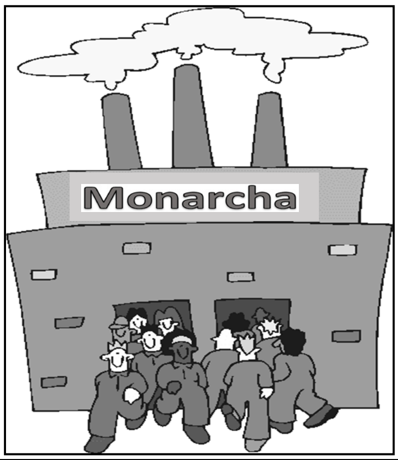
(i)	(ii)	(iii)

Le húsáid le Roinn B – Ceist 1 (A)

Ráiteas Comparáide Buiséid le haghaidh theaghlach Walters don bhliain 2015

IONCAM	**Buiséad Eanáir – Nollaig €**	**Iarbhír €**	**Difríocht €**
Tuarastail	54,000		
Sochar Leanaí	4,680		
Ús	240		
Eile			
IONCAM IOMLÁN	58,920		
CAITEACHAS			
Seasta			
Morgáiste	8,040		
Árachas gluaisteáin	560		
Árachas tí	695		
Fo-iomlán	9,295		
Neamhrialta			
Costais teaghlaigh	8,450		
Costais ghluaisteáin	3,600		
Costais éadaí agus bhróg	1,900		
Costais solais agus teasa	2,900		
Árachas sláinte	2,400		
Fo-iomlán	19,250		
Roghnach			
Costais siamsaíochta	1,380		
Féiríní	950		
Laethanta saoire	7,800		
Fo-iomlán	10,130		
CAITEACHAS IOMLÁN	38,675		
Airgead Glan	20,245		
Airgead Tosaigh	800		
Airgead Deiridh	21,045		

***Nóta**: Ná líon na boscaí scáthaithe*

Le húsáid le Roinn B – Ceist 1 (B agus C)

1. (B)

(i)	Cén t-airgead deiridh a bhí buiséadaithe i gcomhair dheireadh 2015?	**Freagra**:	€
(ii)	Cé mhéad a bhí buiséadaithe le coigilt ag teaghlach Walters i rith 2015?	**Freagra**:	€
(iii)	Luaigh an méid a chaith teaghlach Walters thar a gcaiteachas Iomlán buiséadaithe.	**Freagra**:	€
(iv)	Cén t-airgead deiridh iarbhír a bhí acu ag deireadh 2015?	**Freagra**:	€

(v) Mínigh cúis **amháin** a raibh na híocaíochta morgáiste níos lú i mí Lúnasa.

____

____

____

1. (C)

(i) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** ghiota comhairle airgeadais a thabharfá do theaghlach Walters i bhfianaise a bhfuil i mBuiséad 'Iarbhír' 2015.

1. ____

____

2. ____

____

(ii) Mínigh an téarma 'bónas cheal éilimh'

____

____

____

Le húsáid le Roinn B – Ceist 4 (B)

TEIDEAL NA TUARASCÁLA:	
Ó:	
GO:	
DÁTA:	
RÉAMHRÁ:	
FREAGRAÍ AR CHEISTEANNA (i) agus (ii)	(i) (ii)
TORTHAÍ AN FHIOSRAITHE:	
MOLTAÍ:	
LE DÉANAMH INA DHIAIDH SEO:	
SÍNIÚ:	
TEIDEAL SCRÍBHNEOIR NA TUARASCÁLA	

NÁ DÉAN DEARMAD AN 'ROINN A' SEO A THABHAIRT AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAR

Leathanach Bán

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2016

STAIDÉAR GNÓ – ARDLEIBHÉAL – PÁIPÉAR I

DÉ MÁIRT 14 MEITHEAMH 2016 – MAIDIN 9.30 - 12.00

ROINN B

(160 marc)

- Tá 40 marc ag gabháil le **GACH** ceist.
- Freagair **CEITHRE** cheist ar bith.
- Bronnfar marcanna ar obair, ar leagan amach agus ar chur i láthair, fóiliónna agus dátaí san áireamh de réir mar is cuí.
- Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
- Is ceadmhach áireamháin a úsáid

1. **Ceist í seo faoi Bhuiséad Teaghlaigh**.

***Freagair gach cuid den cheist seo**:*

Nuair a scrúdaigh teaghlach Walters a Leabhar Airgid Anailísithe ag deireadh mhí na Nollag 2015, fuair siad amach go raibh difríocht idir a n-ioncam agus a gcaiteachas iarbhír sa dá mhí dhéag agus na figiúirí buiséadaithe (atá ar fáil sa Ráiteas Comparáide Buiséid *ar leathanach 9 de Roinn A*). Na rudaí seo a leanas ba chúis leis an difríocht:

- Tháinig méadú de 3% ar thuarastail theaghlach Walters.
- Tá triúr páistí sa teaghlach. Méadaíodh an sochar leanaí míosúil de €5 do gach páiste ó 1 Aibreán 2015.
- Bhí an t-ús iarbhír a fuair siad don bhliain 5% níos lú ná mar a bhí buiséadaithe.
- Bhuaigh teaghlach Walter €600 i gcrannchur áitiúil.
- Tháinig laghdú de €35 in aghaidh na míosa ar na híocaíochtaí morgáiste ó 1 Lúnasa 2015.
- Tá bónas cheal éilimh ag teaghlach Walters agus, mar sin, bhí a n-árachas gluaisteáin 12½% níos lú ná mar a bhí buiséadaithe.
- Bhí €775 ar an árachas tí don bhliain.
- Bhí na costais teaghlaigh 8% níos mó ná mar a bhí buiséadaithe.
- Bhí na costais ghluaisteáin 4% níos lú ná mar a bhí buiséadaithe.
- Bhí na costais éadaí agus bróg mar a bhí buiséadaithe.
- Bhí na costais solais agus teasa €6 in aghaidh na míosa níos mó ná mar a bhí buiséadaithe.
- Bhí an t-árachas sláinte 8% níos mó ná mar a bhí buiséadaithe, de dheasca boilsciú ar árachas sláinte.
- Bhí na costais siamsaíochta €20 níos lú in aghaidh na míosa seachas i mí Aibreáin agus i mí na Nollag.
- Chosain féiríní €120 sa bhreis de bharr ócáid teaghlaigh.
- Chosain laethanta saoire an teaghlaigh 4% níos lú ná mar a bhí buiséadaithe.

(A) Bain úsáid as an Ráiteas Comparáide Buiséid *ar leathanach 9 de Roinn A,* agus iontráil na figiúirí cuí sa cholún '**Iarbhír**'.

Taispeáin sa cholún '**Difríocht**' na difríochtaí idir na figiúirí '**Iarbhír**' agus na figiúirí sa cholún '**Buiséad**'. Úsáid comhartha **móide** nó **lúide** roimh gach figiúr sa cholún sin.

Nóta: Úsáid an comhartha '**móide**' má tá an figiúr '**Iarbhír**' NÍOS MÓ ná an figiúr '**Buiséad**'.
Úsáid an comhartha '**lúide**' má tá an figiúr '**Iarbhír**' NÍOS LÚ ná an figiúr '**Buiséad**'.

Sampla:

	Buiséad	**Iarbhír**	**Difríocht**
	100	180	+ 80
	600	550	- 50
Iomlán	700	730	+ 30

(22)

Freagair na codanna seo a leanas **(B)** agus **(C)** sna spásanna atá curtha ar fáil *ar leathanach 10 de Roinn A*.

(B) (i) Cén t-airgead deiridh a bhí buiséadaithe i gcomhair dheireadh 2015?

(ii) Cé mhéad a bhí buiséadaithe le coigilt ag teaghlach Walters i rith 2015?

(iii) Luaigh an méid a chaith teaghlach Walters thar a gCaiteachas Iomlán Buiséadaithe.

(iv) Cén t-airgead deiridh iarbhír a bhí acu ag deireadh 2015?

(v) Mínigh cúis **amháin** a raibh na híocaíochta morgáiste níos lú i mí Lúnasa.

(10)

(C) (i) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** ghiota comhairle airgeadais a thabharfá do theaghlach Walters i bhfianaise a bhfuil i mBuiséad 'Iarbhír' 2015.

(ii) Mínigh an téarma 'bónas cheal éilimh'.

(8)
(40 marc)

2. **Ceist í seo faoi Chuntas Club**.

***Freagair gach cuid den cheist seo**:*

Ar 1 Eanáir 2015, bhí Ciste Carntha de €502,422 ag Club Sacair na gCeilteach.

Seo thíos achoimre ar bhearta airgeadais an Chlub don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2015:

Fáltais:	**€**
Fáltais ó Lató an Chlub	32,600
Síntiúis	42,800
Fáltais Gheata	26,700
Íocaíochtaí:	**€**
Cothabháil na Páirce Imeartha	5,240
Páipéarachas	1,790
Speansais Ghinearálta	15,740
Speansais Lató an Chlub	14,250
Árachas	4,460
Solas agus Teas	2,230

Eolas breise ar 31 Nollaig 2015:

(i) Síntiúis réamhíoctha €1,600

(ii) Páipéarachas ar láimh €170

(iii) Árachas réamhíoctha €580

(iv) Solas agus Teas dlite €420

(v) Airgead sa Bhanc €5,812

(vi) Dímheas:
Clubtheach & Páirc Imeartha 2% de €480,000
Trealamh 15% de €75,000

(A) Ullmhaigh:

(i) Cuntas Ioncaim agus Caiteachais don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2015.

(ii) Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31 Nollaig 2015. (34)

(B) (i) Cén teideal atá ar an Oifigeach Club a thugann tuairisc ar na cuntais do na baill?

(ii) Mínigh **dhá** chuspóir atá ag an tuairisc seo. (6)

(40 marc)

3. **Ceist í seo a bhaineann le Fás Eacnamaíoch**, **Tosca Táirgeachta agus Feasacht Eacnamaíochta**.

***Freagair gach cuid den cheist seo**:*

(A) Tá an fás eacnamaíoch is mó san AE ag Éirinn fós.

(i) Mínigh an téarma 'fás eacnamaíoch'.

(ii) Ainmnigh tomhas oifigiúil an fháis eacnamaíoch in Éirinn.

(iii) Mínigh **dhá** impleacht eacnamaíochta do gheilleagar na hÉireann a bhaineann leis an bhfeabhas seo ar an bhfás eacnamaíoch.

(iv) Cad dó a seasann na hinisealacha AE?

(v) Cé mhéad tír atá san AE, Éire san áireamh?

(14)

(B) Is gá tosca táirgeachta, in aon gheilleagar, chun earraí agus seirbhísí a tháirgeadh.

Mínigh na **ceithre** thoisc tháirgeachta **agus** an luach saothair/íocaíocht a bhaineann le gach ceann díobh

(16)

(C) (i) Sa Rialtas deireanach bheartaigh an tAire Airgeadais:

- caiteachas ar **fhoirgnimh scoile** a mhéadú;
- an chuid deiridh d'**Aer Lingus** a dhíol;
- caiteachas ar **shochar leanaí** a mhéadú;
- rátaí **Muirear Sóisialta Uilíoch (MSU)** a laghdú.

Sna cinntí thuas sainaithin i ngach cás sampla **amháin** de:

(a) Ioncam Caipitiúil an Rialtais;
(b) Caiteachas Reatha an Rialtais;
(c) Ioncam Reatha an Rialtais.

(ii) Bíonn córais gheilleagracha difriúla ag tíortha éagsúla.

Mínigh, le sampla, **ceann amháin** de na córais gheilleagracha seo a leanas:

- Córas Geilleagrach Measctha;
- Geilleagar Lárphleanáilte;
- Geilleagar Saoriomaíochta/Fiontraíochta.

(10)
(40 marc)

4. **Ceist í seo a bhaineann le Tomhaltóirí agus le Scríobh Tuarascála**.

***Freagair gach cuid den cheist seo**:*

Bheartaigh Mairéad Páircéir, Ascaill Darach, Cill Airne, Co. Chiarraí, painéil ghréine a fháil d'fhonn solas na gréine a bhailiú agus a thiontú go fuinneamh inúsáidte.

Ar 4 Eanáir 2016, chuir Sol Teo., An Daingean, Co. Chiarraí isteach painéil a chosain €4,000.

Toisc go ndearna conraitheoir cáilithe cláraithe an obair bhí sí i dteideal deontais do Theach Fuinneamh Feabhsaithe de 30% agus Creidmheas Cánach de 13.5% den chostas **lúide an deontas**.

(A) (i) Mínigh na téarmaí 'deontas' **agus** 'creidmheas cánach'.

(ii) Ríomh an deontas **agus** an creidmheas cánach a fuair sí.

(15)

I ndiaidh ceithre mhí thug Mairéad faoi deara nach raibh an córas tíleanna gréine chomh héifeachtach agus a bhíodh. Rinne sí gearán le Sol Teo. ach dúirt siadsan go raibh gach rud in ord.

Bhí Mairéad míshásta leis an bhfreagra agus rinne sí teagmháil le Comhairleoirí DMM Teo., Trá Lí, Co. Chiarraí lena dtuairim a lorg. Scrúdaigh Lisa Ní Shé, Innealtóir Comhairleach, na painéil agus scríobh sí tuarascáil do Mhairéad inar breacadh na rudaí seo a leanas:

- Aimsíodh sreangú lochtach, rud ba chúis le creimeadh.
- Dá thoradh sin, laghdaíodh ar éifeachtacht an chórais leictrigh.

Mhol Lisa na páirteanna lochtacha a bhaint amach, páirteanna nua miotail agus sreangú ceart a chur isteach.

(B) Cuir i gcás gur tusa Lisa Ni Shé. Ullmhaigh tuarascáil dátaithe 10 Meitheamh 2016 ina leagtar amach freagraí ar na ceisteanna (i) agus (ii) thíos a chuir Mairéad Páircéir. Bain úsáid as an teimpléad tuarascála atá *ar Leathanach 11 de Roinn A.*

(i) Ainmnigh an dlí tomhaltais a bhaineann leis an gcás seo.

(ii) Mínigh **dhá** phrionsabal ábhartha den dlí tomhaltais a briseadh sa chás seo.

(25)

(40 marc)

5. **Ceist í seo a bhaineann le Coigilt agus le hIasachtaíocht**.

Freagair gach cuid den cheist seo:

Tá Bríd Ní Chléirigh tar éis coigilt go rialta in institiúid airgeadais áitiúil. Tá sí ag iarraidh dóthain airgid le haghaidh éarlaise le morgáiste a fháil chun a céad teach a cheannach.

(A) (i) Ainmnigh **trí** chineál institiúid airgeadais a d'fhéadfadh a bheith ina ceantar sise.

(ii) Mínigh **trí** thoisc a chuir sí sa mheá nuair a bhí sí ag roghnú institiúid airgeadais lena cuid airgid a infheistiú inti.

(iii) Mínigh an téarma 'morgáiste'. (18)

Tá Bríd ag smaoineamh ar theach a chosnaíonn €290,000 a cheannach. Rinne sí taighde ar na rialacha nua do cheannaitheoirí atá ag lorg iasachtaí chun a gcéad teach a cheannach. Fuair sí an t-eolas seo a leanas:

Is é an morgáiste is mó is féidir le hiasachtaí céaduaire a fháil ó aon institiúid airgeadais ná:

90% suas go dtí uasluach tí €220,000 móide
80% den fhuílleach suas go dtí uasluach tí €300,000.

(B) (i) Ríomh an morgáiste is mó is féidir le Bríd a fháil ó institiúid airgeadais.

(ii) Ríomh an éarlais a bheadh de dhíobháil ar Bhríd chun a teach a chosnaíonn €290,000 a cheannach.

(iii) Cén fáth ar leagadh síos na rialacha thuas i gcás ceannaitheoirí céaduaire?

(iv) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** thoisc ar cheart do Bhríd smaoineamh orthu sula bhfaigheann sí iasacht.

(22)
(40 marc)

6. **Baineann an cheist seo le Daoine ag Obair agus le TFC**.

Freagair gach cuid den cheist seo:

Tá Seán fostaithe ag Ríomhtheic Teo. chun bogearraí ríomhaire a dhíol. Faigheann sé bunphá de €400 in aghaidh na seachtaine móide coimisiún de 3% ar a chuid díolachán seachtainiúil os cionn €2,000. B'fhiú €6,280 a chuid díolachán an tseachtain seo caite.

(A) (i) Ríomh pá comhlán Sheáin don tseachtain seo caite.

(ii) Mínigh an téarma 'bunphá'.

(iii) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fhreagracht atá ar Sheán i leith a fhostóra.

(17)

Tá Seán ag smaoineamh ar bheith féinfhostaithe. Tá ar intinn aige seirbhís deisiúcháin le haighaidh crua-earraí ríomhaire a chur ar fáil chomh maith le bogearraí a chur in oiriúint do riachtanais a chuid custaiméirí a sholáthar.

(B) (i) Mínigh, le sampla, an difríocht atá idir 'obair' agus 'fostaíocht'.

(ii) Mínigh an difríocht atá idir 'crua-earraí' agus 'bogearraí'.

(iii) Mínigh **dhá** chúis a d'fhéadfadh a bheith ag Seán le bheith ag iarraidh a bheith féinfhostaithe.

(iv) Mínigh **dhá** riosca a bhaineann le bheith féinfhostaithe.

(23)
(40 marc)

NÁ DÉAN DEARMAD AR ROINN 'A' A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAR

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán